

SLOVAK A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
SLOVAQUE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
ESLOVACO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 19 May 2003 (morning)
Lundi 19 mai 2003 (matin)
Lunes 19 de mayo de 2003 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Napište komentár o **jednom** z nasledujúcich textov.

1. (a)

Príhovor k popolu Aurela Stodolu

Po vytrvalej korešpondencii od roku 1985, ako aj po osobných návštevách Zürichu podarilo sa dopraviť urny s pozostatkami Aurela Stodolu a jeho manželky z Bestattungssamu v Zürichu na MsNV¹ v Lipt. Mikuláši. Aurel Stodola s manželkou bude dôstojne spočívať vo svojom rodnom meste.
10 (“Liptov” 16. 11. 1988)

Keďže sa vyčerpal fond na opateru Vašich hrobov na cintoríne Relpriedhof, poskytneme Vám azyl tentoraz my a konečne so zárukou,
15 že sa Vám s manželkou dostane úcty i vo Vašom rodnom meste. Dúfame, že ste cestovali dobre a postrehli už z rýchlika geologické zmeny,
20 čo sa tu udiali v ostatných rokoch.

Neskôr sme už smelšie pomenovali Vaším menom celé sídlisko (napriek odpont z neznalosti), žiaľ obyvatelia sa vtedy ešte nezaujímalí o pôvod názvu.
25 Mnohých cudzincov však fascinoval Váš rodný dom v meste otvorenom západovýchodnému vlneniu.

Boli sme prekvapení: ako mohlo Vaše meno preniknúť tak ďaleko
30 len na základe Vašich vedeckých prác?

Teraz ste už doma (ako všade), zvlášť však tu, kde sa darí vrbam.

- Dovol'te, aby som Vás, nášho rodáka, upozornil
- 35 na krátkodýchú vřbu, ktorej drevo má
asi len hodnotu paliva:
hocijaký prútik
zabodnutý koncom do zeme
sa rozpamätá na svoje lístie.
- 40 Tu bolo tak, že vřbový kôl v plote
sa ujal ako strom, takže sme museli bojovať
s prílišnou plodnosťou vřb –
likvidovali sme aj dule a marhule –
načo sú, keď tu nikdy nedozrejú?
- 45 Šťastnou náhodou ste sa narcidili v rodine,
ktorá nemusela kynožit' dreviny
(na čo sa trochu t'ážko zabúda!),
**ale predsa stou sadenicou
vzیدنou z popola vřb,**
- 50 a tak sa k nemu vraciate –
aby ste nám tu svetielkovali
a podnecovali nás k sneniu
o automatickej regulácii urien
smerom k rodisku (nás všetkých).

Ivan Laučık, *Vzdušnou čiarou* (1991)

¹MsNV: Mestský národný výbor

1. (b)

O pol piatej ráno ma zobudil otec.

– Prepadli nás Rusi! Vstávaj! Obsadzujú nás Rusi!

“To kalné smutné ráno si dobre zapamätaj, diet’a moje drahé.”

5 V tej chvíli som si myslel, že svitol posledný deň. Čosi veľké, dusivé a morbidne bolo na dotyk, očiam som neveril, ale mohol som hmatat’. Krv na dlažbe v prachu je teplá, ako živá.

Sadol som si k telefónu, ruky sa mi triasli. Priatelia to nebrali.

Dole na dlažbe, na kol’ajach električky škrípu pásy cudzích tankov.

10 Vytočil som domáce číslo známeho športového reportéra a prosím, aby vyzval svet, aby svet nepripustil Sovietov na olympiské hry do Mexika. Tu dole pod oknami je to zlé, je to nečisté, je to vojna. Tu...

Tak sme sa stali patetickými, celý národ. Tak sme vstúpili opäť do histórie, so slzami v očiach.

– Áno, áno, ale či sa ešte dostanem do rozhlasu...

15 Svet sa zbláznil, svet nemá zmysel, všetko sa prevrátilo, naša vláda je rovnako nemožná ako ty, radový reportér. Mladí cudzí vojaci (našej reči nerozumejú) s čel’ust’ami pôvodne zovretými, bojazliví. Bojazlivá nesmrteľná armáda. Trojročný chlapec spadol a rozplakal sa a vojak neohrozenej a neporaziteľnej armády sa strhne a namieri samopal.

20 Vstaň a chod’. Do ulíc, do svojho mesta. Bledé ráno, kráčam takmer prázdnu ulicou. Všetko trvá strašne dlho. V stánkoch sú smiešne časopisy so včerajšími správami. Mestom prešla smrť a ochromila spravodlivých. Už viem, čo sa myslí tým, keď o niekom vravia: zovrelo mu srdce. Niet pevného bodu. Žijem v tejto bratislavskej štvrti, pri pivovare, od detstva, pamätám si všetko, čo nás, ktorí tu žijeme, urobilo smutnými, ale toto je najhoršie. Na miestach, kde sme sa hrali guľičky – stojí tank, na miestach, kde sme sa skrývali, kde sme hrali futbal a prvý raz tajne fajčili – stojí tank. Pod gaštanmi, kde som prvý raz bozkával dievča – stojí tank. Na kostol mieri tank.

30 Kňaz pri oltári v Blumentálskom kostole, ako zvyčajne, slúžil prvú rannú omšu. Chcel sa mu hlas a keď sa po evanjeliu obrátil, chvíľu zostal mlčanlivo stát’ a – nepovedal nič. Pomlčal tak chvíľu tvárou v tvár svojim veriacim a ja som zúril, že nepovedal, nepovedal ani slovo. Až neskôr, ovel’a neskôr som pochopil, že tá ranná omša, na ktorej som bol zo strachu, bola jedinou činnosťou, ktorá zostala v ten deň, ako inokedy, ako po stáročia, rovnakou. V zmätku a beznádeji prvého dňa zostala liturgia čímisi pevným, obradným, silným a pretrvávajúcim. Omša sa nezmení, keď vypukne vojna. Niet vojnových omší, niet lásky, ktorá by žehnala žlu. Je úzkosť. Je postavenie sa pred seba samého. Je bolesť. Nik nám nepomôže, ak si sami nepomôžeme. Nebolo treba kázne, každý musel zostať sám sebou v okamihu pravdy. Stal sa zázrak, nesklamali sme sami seba.

35 V ten deň pred kostolom nik nepredával kvety. Za svet si nespomeniem, či boli zobrať. Ale najskôr boli. Verím, že boli.

Peter Repka: *Pískat’ sa nesmie, tlieškať sa nemusí.*
Napísané roku 1968, knižne až v knihe Vstaň a chod’ (1998)